

FIDUCIE COLLEGE

School voor voortgezet onderwijs op islamitische grondslag

Taal- en Rekenbeleid

Schooljaar 2025–2026

Amsterdam

*"De beste onder jullie is diegene die zich dienstbaar opstelt voor de maatschappij."
Profeet Mohamed, v.z.m.h.*

Inhoudsopgave

1. Inleiding en positionering	4
2. Koppeling met schoolplan en basisvaardighedenbeleid	4
2.1 <i>Samenhang tussen taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid</i>	5
3. Kenmerken van de leerlingpopulatie	5
4. Visie op taalontwikkeling	6
5. Visie op rekenontwikkeling	6
6. Taalgericht vakonderwijs en schoolbrede aanpak	7
7. Leesbeleid	7
7.1 <i>Leesinterventies en -activiteiten</i>	7
7.2 <i>Leesstrategieën</i>	8
7.3 <i>Differentiatie in lezen</i>	8
8. Rekenbewust onderwijs	8
9. Meetbare doelen taal en rekenen	8
9.1 <i>Doelen taal</i>	9
9.2 <i>Doelen rekenen</i>	9
10. Overgang primair onderwijs – voortgezet onderwijs	10
10.1 <i>Instroombeleid en analyse</i>	10
10.2 <i>Samenwerking met basisscholen</i>	10
11. Kwaliteitszorg: PDCA-cyclus	10
12. Monitoring en datagebruik	11
13. Taalbeleid	11
13.1 <i>Diagnostiek en monitoring binnen taal</i>	11
13.2 <i>Ingezette en geplande interventies</i>	11
13.3 <i>Dyslexie en taalondersteuning</i>	11
13.4 <i>Kwaliteitszorg binnen taal</i>	12
14. Rekenbeleid	12
14.1 <i>Diagnostiek en monitoring binnen rekenen</i>	12
14.2 <i>Ingezette en geplande interventies</i>	12
14.3 <i>Dyscalculie en rekenondersteuning</i>	12
14.4 <i>Kwaliteitszorg binnen rekenen</i>	12
15. Referentieniveaus en doorlopende leerlijnen	13
15.1 <i>VMBO-TL</i>	13
15.2 <i>HAVO</i>	13

15.3 VWO	14
15.4 Leerdoelen per referentieniveau	15
16. Interventiemodel bij achterstanden.....	15
17. Ondersteuning: dyslexie en dyscalculie	16
18. Ouderbetrokkenheid bij taal en rekenen	16
18.1 Communicatie en informatie	16
18.2 Ondersteuning thuis.....	16
19. Didactische uitgangspunten.....	17
19.1 Basisvaardigheden per vakgebied	17
20. Professionalisering van docenten.....	17
21. Rollen en verantwoordelijkheden	18
22. Zicht op ontwikkeling, inspectie-indicatoren en succescriteria.....	18
23. Evaluatie, borging en rapportage	19
Bijlage 1: Sectieanalyse per periode.....	20

1. Inleiding en positionering

Het Fiducie College is een startende school voor voortgezet onderwijs in Amsterdam. De school bouwt de komende jaren aan een herkenbaar onderwijsconcept waarin onderwijskwaliteit, islamitische identiteit, burgerschap en persoonlijke ontwikkeling met elkaar verbonden zijn. Binnen die brede opdracht nemen taal en rekenen een bijzondere plaats in. Deze vaardigheden zijn niet alleen afzonderlijke leergebieden, maar vormen ook de basis voor begripvorming, kennisopbouw, studievaardigheden en volwaardige deelname aan de samenleving.

Het doel van dit beleidsdocument is drieledig:

- Het maakt inzichtelijk hoe het Fiducie College werkt aan versterking van taal en rekenen binnen vmbo-tl, havo en vwo.
- Het beschrijft hoe signalering, ondersteuning, professionalisering en kwaliteitszorg zijn georganiseerd.
- Het biedt een kader voor afstemming tussen schoolleiding, secties, mentoren, coördinatoren en docenten, zodat de aanpak duurzaam kan worden geborgd.

Dit document is geschreven voor intern gebruik, voor verantwoording aan belanghebbenden en voor publicatie op de website. Het document is leesbaar voor ouders, docenten en externe partijen, en bruikbaar als kwaliteitsdocument voor de inspectie van het onderwijs. Het draagt bij aan de realisatie van de inspectiestandaard OP0 – basisvaardigheden en wordt gemonitord binnen de kwaliteitscyclus van de school.

2. Koppeling met schoolplan en basisvaardighedenbeleid

Het taal- en rekenbeleid maakt onderdeel uit van het bredere basisvaardighedenbeleid van het Fiducie College. Binnen de school verstaan wij onder basisvaardigheden: taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid. Deze vier domeinen zijn onderling verbonden. Leerlingen hebben taal nodig om burgerschapsvraagstukken te begrijpen, rekenen nodig om data en informatie te interpreteren, en digitale geletterdheid nodig om verantwoord met bronnen en informatie om te gaan.

In het Schoolplan Fiducie College 2025-2029 is het versterken van basisvaardigheden expliciet benoemd als schoolbrede ontwikkelopgave. De school wil toe naar een situatie waarin:

- leerlingen op hun eigen niveau aantoonbaar groeien;
- docenten schoolbreed werken vanuit duidelijke kwaliteitsafspraken;
- secties hun onderwijs sturen op analyse van resultaten en observaties uit de praktijk.

Dit beleidsdocument operationaliseert die ambitie. Het laat zien welke meetmomenten de school gebruikt, welke interventies zijn ingezet of nog worden ingericht, hoe taal en rekenen worden vertaald naar de verschillende niveaus en welke rollen binnen de school verantwoordelijk zijn voor uitvoering en bijstelling.

2.1 Samenhang tussen taal, rekenen, burgerschap en digitale geletterdheid

De vier basisvaardigheidsdomeinen worden niet als losse eilanden benaderd, maar als samenhangend geheel:

- Taal is nodig voor burgerschapsvraagstukken: leerlingen moeten teksten begrijpen, argumenteren en verwoorden.
- Rekenen is nodig voor statistiek, maatschappijleer en exacte vakken: data interpreteren, grafieken lezen, verhoudingen berekenen.
- Digitale geletterdheid ondersteunt informatievaardigheden: bronnen beoordelen, informatie verwerken en veilig online handelen.
- Vakoverstijgende projecten, onderzoekend leren en presenteren versterken alle vier de domeinen tegelijk.

Dit taal- en rekenbeleid is een uitwerking van het basisvaardighedenbeleid en sluit aan op de PDCA-kwaliteitscyclus van de school.

3. Kenmerken van de leerlingpopulatie

Het Fiducie College is een startende school voor vmbo-tl, havo en vwo in Amsterdam met een overwegend stedelijke en cultureel diverse leerlingpopulatie. Een groot deel van de leerlingen heeft een islamitische achtergrond. De school staat open voor leerlingen met andere culturele en levensbeschouwelijke achtergronden en positioneert zich als een inclusieve school waarin identiteit, burgerschap en kwaliteit elkaar versterken.

Bij instroom zien wij grote verschillen in taalontwikkeling, studievoordigheden en onderwijsbehoeften. Een deel van de leerlingen heeft een stevige basis, maar er is ook een substantiële groep leerlingen die achterstanden laat zien op het gebied van woordenschat, begrijpend lezen, schrijfvaardigheid en rekenvaardigheid. Daarnaast hebben sommige leerlingen extra ondersteuning nodig op het gebied van plannen, taakaanpak, concentratie en executieve functies.

Deze kenmerken vragen om een beleid dat ambitieus en realistisch tegelijk is: ambitieus omdat het Fiducie College leerlingen wil uitdagen om door te groeien naar het niveau dat bij hun potentieel past, en realistisch omdat een stevige basis niet vanzelf ontstaat en dus doelgericht onderwijs, oefening, feedback en extra ondersteuning vraagt.

Ook de betrokkenheid van ouders is een relevant kenmerk van onze context. Ouders kiezen bewust voor een kleinschalige school met aandacht voor structuur, begeleiding en identiteit. Die betrokkenheid benut de school in gesprekken over ontwikkeling, inzet, ondersteuning en schoolloopbaan.

4. Visie op taalontwikkeling

Het Fiducie College ziet taal als de sleutel tot leren. Leerlingen begrijpen instructies, verwoorden hun denken, lezen teksten, interpreteren toetsvragen en bouwen kennis op door taal. Daarom is taal niet alleen een zaak van het vak Nederlands, maar van de gehele school.

Onze visie op taalontwikkeling rust op vier uitgangspunten:

- Leerlingen leren beter wanneer zij expliciet taalonderwijs ontvangen dat systematisch is opgebouwd.
- Leerlingen ontwikkelen hun taalvaardigheid niet alleen bij het vak Nederlands, maar bij alle vakken.
- Taalontwikkeling vraagt om een rijke taalomgeving waarin lezen, spreken, luisteren en schrijven zichtbaar worden geoefend.
- Leerlingen hebben baat bij een gezamenlijke aanpak waarin docenten dezelfde taalgerichte principes hanteren.

Taalontwikkeling is bij het Fiducie College altijd gekoppeld aan betekenisvol gebruik. Leerlingen leren woorden en begrippen niet als losse eenheden, maar in samenhang met vakinhoud, opdrachten en gesprekken. Het taalbeleid richt zich op structurele verbetering van leesvaardigheid, woordenschat, schrijfvaardigheid en vaktaal via drie samenhangende pijlers:

- Intensief leesonderwijs
- Gerichte woordenschatontwikkeling
- Taalgericht vakonderwijs

5. Visie op rekenontwikkeling

Rekenen vormt, net als taal, een basisvoorwaarde voor schoolsucces. Leerlingen hebben rekenvaardigheid nodig om kwantitatieve informatie te begrijpen, grafieken te lezen, verhoudingen te interpreteren en problemen systematisch op te lossen. Binnen het Fiducie College wordt rekenen verbonden aan wiskunde én aan vakken als economie, natuurkunde, scheikunde, biologie en aardrijkskunde.

De school ziet rekenen als een vaardigheid die onderhoud en herhaling nodig heeft. Juist bij leerlingen die onzeker zijn over hun rekenvaardigheid is het van belang om oefenkansen te bieden, successen zichtbaar te maken en denkstappen expliciet te laten verwoorden. Het rekenbeleid richt zich op drie samenhangende pijlers:

- Basisrekenvaardigheid
- Contextgericht rekenen
- Rekenbewust onderwijs

6. Taalgericht vakonderwijs en schoolbrede aanpak

Een belangrijk uitgangspunt van het Fiducie College is dat taalontwikkeling niet beperkt blijft tot het vak Nederlands. Alle vakken dragen bij aan taalontwikkeling. In vakwerkplannen wordt expliciet opgenomen hoe het vak aandacht besteedt aan taal, begrippen en formulering. Daarmee sluit de school aan bij principes van taalgericht vakonderwijs.

Concreet betekent dit dat docenten:

- aandacht besteden aan vaktaal;
- leerlingen woorden en begrippen laten noteren;
- uitleggen wat een goed antwoord is;
- leerlingen stimuleren om denkstappen en redeneringen volledig te verwoorden.

Binnen alle vakken wordt gewerkt met een begrippenschrift of vergelijkbare systematiek waarin leerlingen nieuwe termen vastleggen en herhalen. Ieder vak noteert de belangrijkste woorden op het bord of via een PowerPoint-slide met betekenis, zodat leerlingen de lesstof beter begrijpen en iedere les actief aan hun woordenschat werken.

Ook binnen rekenen geldt een vakoverstijgende benadering. Docenten in exacte en economische vakken maken rekenstappen zichtbaar en spreken leerlingen aan op nauwkeurigheid, notatie en volledige uitwerking. Zo wordt rekenonderwijs niet beperkt tot het wiskundelokaal, maar zichtbaar in het hele curriculum.

Om een taalrijke leeromgeving te realiseren werkt het Fiducie College toe naar een mediatheek met bibliotheek en leesgedeelte. Lezen tijdens standby-uren wordt benut om leesroutine op te bouwen.

7. Leesbeleid

Lezen is een kernonderdeel van het taalbeleid. Het Fiducie College werkt aan een schoolbrede leescultuur waarin lezen vanzelfsprekend, structureel en betekenisvol is. Leesbevordering richt zich zowel op technisch lezen als op begrijpend lezen en leesplezier.

7.1 Leesinterventies en -activiteiten

De volgende vormen van lesonderwijs en leesbevordering zijn ingericht of gepland:

- Technisch lezen: een extra lesuur Technisch Lezen is toegevoegd aan het rooster in leerjaar 1.
- Stillezen: vaste momenten waarop leerlingen zelfstandig lezen in een rustige omgeving.
- Lezen tijdens standby-uren: rustige tussentijdse momenten worden benut voor leesroutine.
- Leeslijsten en boekenpresentaties: leerlingen kiezen boeken op eigen niveau en presenteren deze in de klas.
- Vrij lezen: leerlingen kiezen zelf wat zij lezen, ter versterking van leesplezier.
- Mediatheek: de school werkt toe naar een bibliotheek- en leesruimte als fysieke leesomgeving.

7.2 Leesstrategieën

Leerlingen leren expliciete leesstrategieën toe te passen, zoals:

- Voorspellen: wat verwacht ik van de tekst?
- Samenvatten: wat zijn de hoofdgedachten?
- Verduidelijken: welke woorden of zinnen begrijp ik niet?
- Vragen stellen: wat wil ik weten na het lezen?

7.3 Differentiatie in lezen

De school differentieert in lesniveau en tekstmoeilijkheid. Leerlingen met leesachterstanden ontvangen extra ondersteuning via KWT en steunlessen. Leerlingen met dyslexie ontvangen passende aanpassingen (zie hoofdstuk 13).

8. Rekenbewust onderwijs

Het Fiducie College werkt aan een schoolbrede rekenaanpak waarin rekenvaardigheid niet beperkt blijft tot de wiskundelessen. Rekenbewust onderwijs betekent dat docenten in alle vakken aandacht besteden aan nauwkeurige berekeningen, het gebruik van formules en het interpreteren van kwantitatieve informatie.

Het rekenuur is niet langer beperkt tot de mavo-/vmbo-route, maar ook toegevoegd aan de MH- en HP-klassen. Hiermee wil de school voorkomen dat leerlingen in hogere leerwegen met rekenachterstanden doorstromen zonder extra ondersteuning.

Daarnaast zijn KWT en steunles Wiskunde ingericht, en is er een inloopuur Wiskunde op woensdagochtend. In schooljaar 2026-2027 zal de rekencoördinator een rekenkaart ontwikkelen waarmee docenten eenduidig communiceren richting leerlingen over dezelfde formules en rekenmethodes.

9. Meetbare doelen taal en rekenen

Het Fiducie College stelt per onderwijsniveau meetbare doelen op het gebied van taal en rekenen. Deze doelen zijn gekoppeld aan de referentieniveaus en aan de CITO VAS-metingen.

9.1 Doelen taal

Onderwijsniveau	Referentieniveau	Meetbare doelen
VMBO-TL	2F	Min. 80% behaalt 2F aan einde leerjaar 4. Leerlingen groeien minimaal één vaardigheidsschaal/jaar op Cito VAS. Aantal leerlingen met leesachterstand neemt jaarlijks af. Alle vakken werken met vaktaal en begrippenlijsten.
HAVO	3F	Min. 80% behaalt 3F. Leerlingen laten jaarlijkse groei zien op Cito VAS. Leerlingen kunnen informatieve teksten analyseren en samenvatten.
VWO	3F+	Min. 80% behaalt 3F+. Leerlingen ontwikkelen academische taalvaardigheid. Leerlingen kunnen meerdere bronnen analyseren en verwerken.

9.2 Doelen rekenen

Onderwijsniveau	Referentieniveau	Meetbare doelen
VMBO-TL	2F	Min. 80% behaalt 2F. Leerlingen laten groei zien op Cito VAS rekenen. Leerlingen kunnen verhoudingen, procenten en grafieken toepassen.
HAVO	3F	Min. 80% behaalt 3F. Leerlingen kunnen lineaire verbanden, grafieken en statistiek toepassen.
VWO	3F+	Min. 80% behaalt 3F+. Leerlingen kunnen wiskundige redeneringen formuleren en onderbouwen.

10. Overgang primair onderwijs – voortgezet onderwijs

De overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs is een kritische periode voor taal- en rekenontwikkeling. Het Fiducie College besteedt hier structureel aandacht aan.

10.1 Instroombeleid en analyse

- Bij instroom wordt de overdracht van de basisschool opgevraagd en geanalyseerd, waaronder het leerlingvolgsysteem (LVS) en de doorstroomtoets.
- De Cito 0-meting in het begin van het schooljaar geeft een eerste beeld van het startniveau en de risico's per leerling.
- Op basis van de brugklasanalyse taal en rekenen worden prioriteiten gesteld voor interventies in het eerste halfjaar.

10.2 Samenwerking met basisscholen

- Het Fiducie College onderhoudt contact met toeleverende basisscholen om de overdracht te verbeteren.
- Informatie over leerlingbehoeften op het gebied van taal en rekenen wordt structureel meegenomen bij de start van het schooljaar.
- Interventies in het eerste halfjaar worden afgestemd op de instroominformatie.

11. Kwaliteitszorg: PDCA-cyclus

Het Fiducie College werkt volgens een cyclische aanpak van kwaliteitszorg. De school wil niet werken op basis van incidenten of losse indrukken, maar op basis van terugkerende analyse, uitvoering, evaluatie en bijstelling. Daarom is de PDCA-cyclus leidend in het taal- en rekenbeleid.

Fase	Uitwerking binnen het Fiducie College
PLAN	Analyse van de Cito 0-meting, intakegegevens, observaties uit de les en resultaten van referentietoetsen en domeintoetsen. Op basis hiervan worden prioriteiten en interventies vastgesteld.
DO	Uitvoering van interventies zoals het uur Technisch Lezen, KWT en steunlessen Nederlands, het rekenuur voor MH- en HP-klassen, het inloopuur Wiskunde en vakoverstijgende aandacht voor taal en rekenen.
CHECK	Evaluatie via Cito 1, Cito 2, toetsresultaten, sectieanalyses, lesobservaties, gesprekken met secties en leerlingbesprekingen.
ACT	Bijstelling van het onderwijsaanbod, aanvullende professionalisering, aanpassing van vakwerkplannen en aanscherping van ondersteuning.

12. Monitoring en datagebruik

Om zicht te houden op de ontwikkeling van leerlingen werkt de school met een combinatie van startmetingen, voortgangsmetingen en vakgerichte analyses. De school gebruikt data niet als doel op zich, maar als middel om beter onderwijs te bieden. Resultaten worden altijd gekoppeld aan didactische keuzes, interventies en gesprekken over wat leerlingen nodig hebben.

Moment	Instrument	Doel	Verantwoordelijke
Start schooljaar	Cito 0-meting	Bepalen startniveau en risico's	MT, secties NL en WIS
Per periode	Referentietoetsen en domeintoetsen	Volgen van deelvaardigheden en foutpatronen	Vakdocenten
Halverwege schooljaar	Cito 1	Tussentijdse voortgangsanalyse	Secties en MT
Einde schooljaar	Cito 2	Beleidsevaluatie en planvorming volgend jaar	MT, secties en coördinatoren

13. Taalbeleid

13.1 Diagnostiek en monitoring binnen taal

Binnen taal start de school met de Cito 0-meting voor een eerste analyse van de instroom. Vervolgens worden referentietoetsen en domeintoetsen ingezet om gericht zicht te krijgen op onderdelen van taalontwikkeling — zowel op klas- als op leerlingniveau. Naast kwantitatieve gegevens gebruikt de school ook observaties uit lessen, leerlingwerk en gesprekken om een volledig beeld te krijgen van taalontwikkeling.

13.2 Ingezette en geplande interventies

- Extra lesuur Technisch Lezen toegevoegd aan het rooster (leerjaar 1).
- KWT en steunles Nederlands ingericht voor gerichte ondersteuning op hiaten.
- Lezen tijdens standby-uren ter opbouw van leesroutine.
- Op langere termijn: mediatheek met bibliotheek en leesgedeelte.
- Schoolbrede begrippenapparaat: leerlingen oefenen met informatieve en verhalende teksten en expliciete leesstrategieën.

13.3 Dyslexie en taalondersteuning

Voor leerlingen met dyslexie sluit het taalbeleid aan op het dyslexiebeleid van de school:

- Recht op 15 minuten verlenging bij toetsen.
- Gebruik van een voorleesprogramma.

- Toetsen en presentaties in toegankelijke vorm (Verdana 14).

Deze aanpassingen zijn geen uitzonderingen, maar onderdeel van een inclusieve onderwijspraktijk.

13.4 Kwaliteitszorg binnen taal

Extra lesobservaties bij Nederlands, gesprekken tussen MT en de sectie over vakwerkplan en opbrengsten, en de taalcoördinator (te benoemen dit schooljaar) die analyses vertaalt naar concrete verbeteraanpakken.

14. Rekenbeleid

14.1 Diagnostiek en monitoring binnen rekenen

Net als bij taal vormt de Cito 0-meting het startpunt. Daarna worden referentietoetsen en domeintoetsen ingezet om beter zicht te krijgen op specifieke rekenonderdelen: getalbegrip, verhoudingen, procenten, grafieken, tabellen en probleemoplossend vermogen. Resultaten worden besproken in de sectie Wiskunde/Rekenen en in gesprekken met het MT.

14.2 Ingezette en geplande interventies

- Rekenuur uitgebreid naar MH- en HP-klassen (naast mavo-/vmbo-route).
- KWT en steunles Wiskunde ingericht.
- Inloopuur Wiskunde op woensdagochtend voor vrijwillige vragen en toetsvoorbereiding.
- Contextgericht rekenen: rekenvaardigheden ook geoefend in economie en natuurwetenschappen.
- Schooljaar 2026-2027: ontwikkeling van een rekenkaart voor eenduidige communicatie over formules en rekenmethodes.

14.3 Dyscalculie en rekenondersteuning

Voor leerlingen met dyscalculie verwijst de school naar het dyscalculiebeleid. De school zorgt voor passende ondersteuning, faciliteiten en afstemming met docenten, mentorbegeleiding en ouders.

14.4 Kwaliteitszorg binnen rekenen

Extra lesobservaties bij wiskunde, gerichte MT-gesprekken met de sectie Wiskunde/Rekenen over vakwerkplannen en opbrengsten. De rekencoördinator (te benoemen dit schooljaar) krijgt een centrale rol in de analyse en doorontwikkeling van de schoolbrede rekenaanpak.

15. Referentieniveaus en doorlopende leerlijnen

Omdat het Fiducie College vmbo-tl, havo en vwo aanbiedt, vraagt de school om een gedifferentieerde doorlopende leerlijn. De doelen worden afgestemd op het streefniveau dat past bij het onderwijsniveau.

Onderwijsniveau	Streefniveau Taal	Streefniveau Rekenen
VMBO-TL	Referentieniveau 2F	Referentieniveau 2F
HAVO	Referentieniveau 3F	Referentieniveau 3F
VWO	Referentieniveau 3F+	Referentieniveau 3F+

15.1 VMBO-TL

Leerjaar 1

De nadruk ligt op het versterken van de basis: technisch lezen, woordenschat, begrijpend lezen, basisrekenen, getalbegrip en verhoudingen. Leerlingen leren denkstappen verwoorden en antwoorden volledig formuleren.

Leerjaar 2

Verdiepend begrijpend lezen, samenvatten, verwerken van informatie uit tabellen en grafieken en functionele schrijfvaardigheid. Rekenen wordt gekoppeld aan praktische toepassingen en contextopgaven.

Leerjaar 3

Leerlingen passen taal- en rekenvaardigheid steeds zelfstandiger toe binnen profielvakken. Nadruk op transfer, argumenteren, nauwkeurig formuleren en stapsgewijs uitwerken van berekeningen.

Leerjaar 4

Consolideren, examengericht werken en het duurzaam beheersen van het 2F-niveau. Leerlingen oefenen doelgericht met lezen, schrijven en rekenen in examencontexten.

15.2 HAVO

Leerjaar 1

Leerlingen bouwen aan woordenschat, begrijpend lezen, basisformulering en rekenbasis. Nadruk op het expliciet leren lezen van instructies en het ontwikkelen van studievvaardigheden.

Leerjaar 2

Verdieping van leesstrategieën, samenvatten, argumentatie en basis analytisch rekenen. Leerlingen leren nauwkeuriger noteren, berekenen en informatie uit meerdere bronnen combineren.

Leerjaar 3

Leerlingen passen taal en rekenen toe in abstractere contexten. Meer nadruk op zelfstandigheid, vaktaal en opbouw van langere schriftelijke antwoorden.

Leerjaar 4

Vorbereiding op de bovenbouw: sterkere koppeling met vakspecifieke eisen. Leerlingen werken aan 3F-gerichte taal- en rekenvaardigheid.

Leerjaar 5

Consolideren, examengericht werken en doorstroom naar hbo of ander vervolgonderwijs. Leerlingen oefenen met langere teksten, complexe argumentatie en het helder uitleggen van numerieke redeneringen.

15.3 VWO

Leerjaar 1

Leerlingen bouwen aan een stevige basis in begrijpend lezen, exacte formulering en rekenzekerheid. Extra aandacht voor studievaardigheden, nauwkeurigheid en tekstanalyse.

Leerjaar 2

Verdieping van tekstbegrip, redeneren, analyseren en omgaan met complexere wiskundige structuren. Leerlingen leren argumentaties herkennen en zelfstandig verwerken.

Leerjaar 3

Leerlingen ontwikkelen academische taalvaardigheid en leren informatie kritisch beoordelen en verwoorden. Abstract denken en het onderbouwen van keuzes en redeneringen.

Leerjaar 4

Bovenbouw: analytisch lezen, vakspecifieke precisie, complexer en abstracter rekenen en wiskunde. Taalvaardigheid beweegt richting academisch lezen en schrijven.

Leerjaar 5

Zelfstandige toepassing van taal en rekenen in examengerichte contexten. Schriftelijke formulering, brongebruik, analyse en precisie krijgen extra nadruk.

Leerjaar 6

Consolideren, examengericht werken en voorbereiding op wetenschappelijk onderwijs. Niveau 3F+ via verdieping in academische taalvaardigheid en complexe probleemoplossing.

15.4 Leerdoelen per referentieniveau

Niveau	Taal	Rekenen
2F	Informatieve en verhalende teksten begrijpen, hoofdinformatie eruit halen. Eenvoudige argumentaties volgen. Korte teksten schrijven met duidelijke structuur.	Basisvaardigheden zoals breuken, procenten, verhoudingen en het interpreteren van eenvoudige grafieken en tabellen.
3F	Complexere teksten analyseren, argumentaties herkennen, informatie uit verschillende bronnen combineren. Langere teksten schrijven met logisch opgebouwde argumenten.	Complexe verhoudingen berekenen, grafieken interpreteren en wiskundige redeneringen uitleggen.
3F+	Academische taalvaardigheid: complexe teksten kritisch analyseren, bronnen vergelijken en redeneringen op hoog niveau formuleren.	Abstracte concepten begrijpen, complexe problemen oplossen en wiskundige redeneringen helder verwoorden.

16. Interventiemodel bij achterstanden

Wanneer uit de monitoring blijkt dat een leerling of groep leerlingen achterblijft, werkt het Fiducie College met een gefaseerd interventiemodel. Dit model zorgt ervoor dat niet direct wordt opgeschaald naar zware ondersteuning, maar dat eerst doelgericht wordt gekeken welke interventie het best passend is.

Stap	Signalering	Interventie	Verantwoordelijke
1	Resultaten of observaties laten een achterstand zien. Meetmoment: gedurende periode 1.	Differentiatie en gerichte feedback in de les.	Vakdocent
2	Achterstand houdt aan. Meetmoment: voortgangvergadering 1.	KWT of steunles Nederlands/Wiskunde.	Vakdocent en mentor
3	Achterstand is structureel of breed zichtbaar.	Extra interventies: Technisch Lezen, rekenuur, inloopuur of gerichte oefenprogramma's.	Vakdocent, sectievoorzitter, BPO
4	Ondersteuningsvraag overstijgt de gewone begeleiding.	Bespreking in ondersteuningsteam en indien nodig opstellen van een OPP.	Ondersteuningscoördinator, MT, mentor

17. Ondersteuning: dyslexie en dyscalculie

Het taal- en rekenbeleid staat niet los van het ondersteuningsbeleid van de school. Een deel van de leerlingen heeft extra ondersteuning nodig om taal en rekenen op niveau te kunnen ontwikkelen.

Voor taal sluit de school aan bij het dyslexiebeleid. Leerlingen met dyslexie hebben recht op:

- 15 minuten extra toetstijd;
- gebruik van een voorleesprogramma;
- toetsen en presentaties zoveel mogelijk in een toegankelijke vorm (Verdana 14).

Voor rekenen sluit de school aan bij het dyscalculiebeleid. Hierbij gaat het om passende faciliteiten, ondersteuning en afstemming met docenten, mentor en ouders.

18. Ouderbetrokkenheid bij taal en rekenen

Het Fiducie College ziet ouderbetrokkenheid als een waardevolle aanvulling op het schoolse leren. Ouders worden actief geïnformeerd en betrokken bij de taal- en rekenontwikkeling van hun kind.

18.1 Communicatie en informatie

- Gesprekken over leesontwikkeling tijdens mentorgesprekken en MOL-gesprekken.
- Ouders ontvangen advies over lezen thuis en het oefenen van rekenen in dagelijkse situaties.
- Communicatie over achterstanden verloopt via de mentor via Magister (ouderportaal).
- Jaarlijkse informatieavond basisvaardigheden voor ouders.

18.2 Ondersteuning thuis

- Ouders worden geïnformeerd over hoe zij het lezen thuis kunnen stimuleren.
- Ouders ontvangen tips voor het oefenen van rekenen in alledaagse situaties.
- Bij leerlingen met achterstanden wordt in samenspraak met ouders een aanpak afgesproken.

19. Didactische uitgangspunten

Binnen het Fiducie College wordt gewerkt met een aantal gezamenlijke didactische principes die bijdragen aan het versterken van basisvaardigheden. Deze principes sluiten aan bij effectieve didactiek uit onderzoek en bij good practices uit het voortgezet onderwijs.

- Nieuwe begrippen worden altijd geplaatst binnen een betekenisvolle context.
- Leerlingen worden actief betrokken bij het uitleggen van denkstappen, het stellen van vragen en het bespreken van teksten.
- Docenten ondersteunen leerlingen bij het formuleren van antwoorden, het gebruiken van vaktaal en het structureren van teksten.
- Expliciete instructie, activerende werkvormen, formatieve feedback, herhaling en automatisering zijn belangrijke bouwstenen.
- Leerlingen profiteren van duidelijke leerdoelen, zichtbaar gemaakte strategieën en regelmatige oefening.

19.1 Basisvaardigheden per vakgebied

Nederlands levert een directe bijdrage aan begrijpend lezen, woordenschatontwikkeling, schrijfvaardigheid en mondelinge taalvaardigheid. Wiskunde richt zich op getalbegrip, algebra, grafieken en probleemoplossend denken. Exacte vakken dragen bij door leerlingen te laten werken met grafieken, formules en nauwkeurige berekeningen.

Maatschappijvakken ondersteunen basisvaardigheden door te werken met informatieve teksten, argumenteren, redeneren en het interpreteren van statistieken.

20. Professionalisering van docenten

Goed beleid vraagt om deskundige uitvoering. Daarom zet het Fiducie College in op gerichte professionalisering van docenten op het gebied van taalgericht lesgeven, rekenbewust lesgeven, differentiatie en analyse van resultaten.

Concrete vormen van professionalisering zijn:

- Extra lesobservaties bij Nederlands en Wiskunde.
- Gesprekken tussen het MT en de secties over vakwerkplannen en opbrengsten.
- Studiemiddagen over pedagogisch-didactisch handelen en toetskwaliteit.
- Training in taalgericht vakonderwijs.
- Coachingprogramma's en intervisie tussen docenten.
- Analyse van toetsresultaten.

De taalcoördinator en rekencoördinator zullen gedurende dit schooljaar worden benoemd. Hun rol is niet alleen inhoudelijk, maar ook coördinerend en aanjagend. Zij helpen de school om analyses te vertalen naar concrete verbeteraanpakken en om collega's te ondersteunen in de uitvoering.

21. Rollen en verantwoordelijkheden

Rol	Verantwoordelijkheden
MT	Bewaakt de kwaliteitscyclus, bespreekt opbrengsten met secties, verbindt beleid aan schoolontwikkeling en zorgt voor borging.
Taalcoördinator	Analyseert taalresultaten, adviseert over interventies, ondersteunt docenten en bewaakt samenhang in het taalbeleid.
Rekencoördinator	Analyseert rekenresultaten, ondersteunt de sectie en bewaakt de doorlopende leerlijn in rekenen.
Secties NL en WIS	Vertalen beleid naar vakwerkplannen, analyseren resultaten en stellen verbeteracties vast.
Mentoren	Signaleren studieproblemen, bespreken ontwikkeling met leerlingen en ouders en verbinden onderwijs aan ondersteuning.
Vakdocenten	Werken vakgericht en vakoverstijgend aan taal en rekenen, signaleren hiaten en voeren interventies uit.
Ondersteuningscoördinator	Signaleert ondersteuningsbehoefte, coördineert dyslexie- en dyscalculiebeleid, en stemt nauw af met taal- en rekencoördinator.

22. Zicht op ontwikkeling, inspectie-indicatoren en succescriteria

Om aantoonbaar zicht te houden op de ontwikkeling van leerlingen hanteert het Fiducie College een aantal indicatoren. Deze sluiten aan bij wat de inspectie verwacht rond zicht op ontwikkeling en basisvaardigheden.

Indicatoren:

- Voortgang tussen Cito 0, Cito 1 en Cito 2.
- Resultaten van referentietoetsen en domeintoetsen.
- Analyse van toetsresultaten per klas.
- Observaties tijdens lesbezoeken.
- Voortgangsgesprekken met leerlingen.
- Evaluaties binnen secties.

Succescriteria:

- Groei in Cito 0 – Cito 1 – Cito 2 metingen.
- Verbetering van resultaten bij referentietoetsen en domeintoetsen.
- Actieve deelname aan steunlessen, KWT en aanvullende interventies.
- Zichtbare toepassing van taalgericht en rekenbewust onderwijs in lessen.
- Samenhang tussen sectieanalyse, interventies en bijstelling van vakwerkplannen.

23. Evaluatie, borging en rapportage

Het taal- en rekenbeleid wordt jaarlijks geëvalueerd. Daarbij wordt gekeken naar ontwikkeling in Cito-metingen, resultaten van referentie- en domeintoetsen, ervaringen van docenten, bevindingen uit lesobservaties en het effect van interventies.

De uitkomsten worden besproken in het MT en met de betrokken secties. Op basis daarvan worden verbeterpunten vastgesteld voor het volgende schooljaar. Zo blijft het beleid levend en wordt het geen papieren document zonder betekenis voor de praktijk.

Borging vindt plaats door:

- opname van afspraken in vakwerkplannen;
- jaarlijkse evaluatie binnen secties;
- bespreking van resultaten in het MT;
- structurele professionalisering van docenten;
- monitoring via toetsresultaten en observaties.

Bijlage 1: Sectieanalyse per periode

Na iedere periode analyseren de secties de resultaten van leerlingen. Daarin worden zowel opbrengsten als verbeteracties vastgelegd.

Analysepunt	Resultaat	Interpretatie	Actie
Toetsresultaten			
Referentietoetsen			
Leerlingen met achterstanden			
Effect interventies			
Bijstelling vakwerkplan			